

Statsråd Terje Riis-Johansen
Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep

0033 OSLO

Kontroll- og konstitusjonskomiteen

Vår dato: 09.02.2011

Vår ref.:

Deres dato:

Deres ref.:

Vedr. tildeling av lisenser på Mørefeltene

Kontroll- og konstitusjonskomiteen har mottatt vedlagte brev fra Møre og Romsdal Fiskarlag. Det fremgår at brevet også er sendt til Olje- og energidepartementet.

I brevet hevdes det at departementets vedtak om å tilby 50 utvinningstillatelser i forbindelse med tildeling i forhåndsdefinerte områder 2010 (TFO 2010) er i strid med Stortingets vedtak ved behandlingen av Innst. S. nr. 368 (2008-2009), jf. St.meld. nr. 37 (2008-2009).

Komiteen ber om statsrådets kommentar til det som fremkommer i brevet fra Møre og Romsdal Fiskarlag.

Med vennlig hilsen

Kontroll- og konstitusjonskomiteen

Anders Anundsen

Komiteleder

Vedlegg

Kopi: Møre og Romsdal Fiskarlag

**MØRE OG ROMSDAL
FISKARLAG**

Møre og Romsdal Fiskarlag
Postboks 936 N-6001 Ålesund

Telefon: 70 10 77 50
Telefax: 70 10 77 51

Mail: mrfisk@fiskarlaget.no
Internett: www.mrfisk.no

NO 970 326 715 MVA

**Olje- og energidepartementet
Fiskeri- og kystdepartementet
Miljøverndepartementet
Miljø- og energikomiteen
Kontroll- og konstitusjonskomiteen**

Ålesund den 28. januar 2011

Vår saksbehandler: Ole Morten Sorthe Tlf: 70 10 77 52

TILDELING AV LISENS 468B OG LISENS 583 PÅ MØREFELTENE – TFO 2010

Det vises til pressemelding av 18. januar 2011 der regjeringen har vedtatt å tilby 50 utvinningstillatelser i forbindelse med tildeling i forhåndsdefinerte områder 2010 (TFO 2010), hvor det blant annet er tildelt lisenser i det omstridte området på Møre i blokk 6306 (deler av lisens 468B og lisens 583).

Møre og Romsdal Fiskarlag er forundret over at Olje- og energidepartementet (OED) har tildelt lisens 468B og lisens 583. Møre og Romsdal Fiskarlag mener at:

- Regjeringen ved OED har handlet i strid med Stortingets behandling og vedtak i St.meld. 37 (2008-2009) *Forvaltningsplanen for Norskehavet*, hvor Stortinget klart vedtok at det ikke skulle åpnes for nye lisenser før oppdateringen av forvaltningsplanen i 2014
- OED ikke har tatt inn over seg det klare miljø- og fiskerifaglige rådene fra Havforskningsinstituttet (HI), Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif) og Direktoratet for naturforvaltning (DN), som alle klart frarår tildeling av nye lisenser i dette området.
- OED har utvidet TFO området i dette området uten å ha tatt tilstrekkelige miljø- og fiskerihensyn.
- Dette er et klart brudd på arbeidet med sameksistens mellom fiskeri- og petroleumsnæringen

Møre og Romsdal Fiskarlag vil belyse sitt syn ytterligere under;

TILDELINGEN AV LISENS 468 B OG LISENS 583 ER I STRID MED STORTINGSMELDINGEN OG STORTINGETS VEDTAK

Regjeringens syn på Stortingsmeldingen

Regjeringen fremmet den 8. mai 2009 Stortingsmelding nr. 37 om "Helhetlig forvaltning av det marine miljø i Norskehavet" (forvaltningsplan).

Det fremgår både av Stortingsmeldingen og av Miljø- og utviklingsminister Erik Solheim sin presentasjon av meldingen den 8. mai 2009 at Regjeringens overordnede målsetting med forvaltningsplanen "er å legge til rette for verdiskapning, sameksistens mellom næringene, og en bærekraftig høsting av ressursene i Norskehavet. Samtidig skal naturmangfoldet opprettholdes."

I pressemeldingen av 8. mai 2009 uttalte Fiskeri- og kystminister Helga Pedersen følgende;

"En bærekraftig høsting av de rike fiskeressursene er avhengig av et rent og rikt hav. I forvaltningsplanen er de viktige gyte- og fiskeriområdene utenfor Møre sammen med en rekke områder langs kysten gitt spesiell beskyttelse. Forvaltningsplanen signaliserer på denne måten et viktig budskap av stor betydning både for ressursene i havet og fiskeriene"

I St. meld. 37 (2008-2009) s. 121 og 122 er rammene for petroleumsaktiviteten beskrevet :

"Regjeringen peker på at det i store områder av Norskehavet er pågående og planlagt petroleumsaktivitet som skal foregå i sameksistens med fiskeriinteressene innenfor de overordnede miljøhensynene. Det er etablert et omfattende regelverk for å sikre dette. Petroleumsnæringen har vært pålagt krav og gjort omfattende tiltak for å ivareta hensynene til fiskeri og miljø, blant annet med hensyn til utslipp av produsert vann. I noen områder er det likevel behov for særlig beskyttelse av miljøverdiene.

Områdene som er identifisert som særlig verdifulle med utgangspunkt i ulike miljøverdier, har ulik sårbarhet for akutt oljeforurensning:

- *Mørebankene, Haltenbanken, Ivørryggen, Sklinnabanken er viktige gyteområder spesielt for sild, mens Vestfjorden er et viktig gyteområde spesielt for nordøstarktisk torsk. Egg og larver av fisk har høy sårbarhet for oljeforurensning.*
- *Langs hele den kystnære sonen inkludert Froan, langs Vestfjorden og på Jan Mayen er det store forekomster av sjøfugl og kystsel, som har høy sårbarhet for oljeeksponering, enten gjennom hele året, eller i spesielt sårbare livsstadier og perioder av året. Store sjøfuglforekomster kan også forekomme i områdene på bankområdene med sildegyting, og i de næringsrike områdene ved eggakanten.*
- *Rømman, Sularevet, Ivørryggen og eggakanten er områder med særlige verdifulle bunnhabitater (koraller, faresamfunn, og antatt andre verdifulle bunnsamfunn), og disse områdene vurderes spesielt sårbare for fysisk påvirkning på havbunnen.*

Ut fra en helhetsvurdering av de særlig sårbare og verdifulle områdene som er identifisert (jf. beskrivelsene over, samt kapittel 3), risikoen for akutt oljeforurensning og potensial for miljøkonsekvenser knyttet til eventuelle uhellshendelser, samt de samfunnsmessige gevinstene ved petroleumsaktivitet, har regjeringen valgt å etablere følgende rammer for petroleumsvirksomheten i Norskehavet:

Mørebankene

På Mørebankene vil det frem til oppdateringen av forvaltningsplanen, senest i 2014, ikke bli utlyst konsesjoner. Regjeringen vil da vurdere dette spørsmålet på nytt. Dette gjelder ikke de delene av Mørebankene som er omfattet av TFO.

- *Regjeringen vil styrke kunnskapen om konsekvenser av akutte oljeutslipp for fiskebestandene. Det er faglig uenighet om tapsomfang og hvilken betydning et tap av egg og larver i en årsklasse fisk vil kunne få for den videre rekrutteringen til bestandene. I lys av økt kunnskap vil regjeringen vurdere spørsmålet om petroleumsvirksomhet på Møre på nytt "*

Stortingets behandling av meldinga

Stortinget sluttet seg i grove trekk til meldingen. Gjennom behandlingen i Energi- og miljøkomiteen (Innst. S. nr. 362(2008-2009)) samt i plenumsbehandlingen fremgår at Stortinget sluttet seg til den overordnede målsettingen om ikke å åpne for nye konsesjoner på Møre.

I innstillingen fremgår følgende om begrensinger i petroleumsakтивiteten på Møre;

"Komiteen viser til at området er særlig verdifullt som gyte- og fødeområde, samt viktige drivbaner for fiskeegg og -yngel, beite- og overvintringsområde for sjøfugl. Området er spesielt viktig for norsk vårgytende sild.

Komiteen viser til at Regjeringen vil styrke kunnskapen om konsekvenser av akutte oljeutslipp for fiskebestandene. Det er faglig uenighet om tapsomfang og hvilken betydning et tap av egg og larver i en årsklasse fisk vil kunne få for den videre rekrutteringen til bestandene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, merker seg at i lys av økt kunnskap, vil Regjeringen vurdere spørsmålet om petroleumsvirksomhet på Møre på nytt i forbindelse med oppdatering av forvaltningsplanen som skal skje senest i 2014.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Venstre, er tilfreds med de balanserte løsninger som er lagt for disse områdene, og at det fram til oppdatering av planen, senest i 2014, ikke blir utlyst nye konsesjoner på Mørebankene."

I Stortingsdebatten den 18. juni 2009 var det bred enighet om Regjeringens hovedmålsetning om å verne de områder i Norskehavet som var problematiske ut fra fiskerihensyn. Dette forsterkes ved at to av de tre involverte statsråder uttalte følgende i debatten

Miljø- og utviklingsminister Erik Solheim i plenumsbehandlingen:

"For det første blir det ikke utlyst nye konsesjoner for petroleumsvirksomhet på Mørebankene. Det er et meget klart signal om at siden disse er så viktige som gyteområder, vil man ikke ta sjansen på å sette i gang petroleumsvirksomhet der."

Olje- og energiminister Terje Riss-Johansen i samme sak:

"Forvaltningsplanen balanserer mellom ytterpunktene ensidig vernetenkning og det å åpne for at det bare er fritt fram – mellom dette har vi nettopp den gode forvaltertanken som er grunnlaget for en forvaltningsplan. Hvis vi drar det inn mot land og ser på Møre, vil vi fram til oppdateringen av planen ikke utlyse nye konsesjoner. Her foreligger det ulike faglige innspill

og vurderinger om konsekvensene av akutte oljeutslipp for fiskebestandene, og det er behov for å styrke kunnskapen på dette området."

Etter Møre og Romsdal Fiskarlags syn kommer det helt klart frem at både Regjering og Storting mente at det ikke skulle tildeles nye konsesjoner på Møre.

Møre og Romsdal Fiskarlag mener derfor at Olje- og energidepartementet ikke har hjemmel til å tildele lisens 468 B og lisens 583.

KLARE MILJØ- OG FISKERIFAGLIGE RÅD

Både Havforskningsinstituttet (HI), Klima og forurensningsdirektoratet (Klif) og Direktoratet for naturforvaltning (DN) har kommet med klare miljøfaglige råd om å ikke tildele nye lisenser i dette området på Møre.

Havforskningsinstituttet har i sine kommentarer til forslaget til utvidelse av TFO-2010 påpekt at det foreslåtte området ligger midt i driftsområdet for larver av NVG-sild. Noen av de foreslåtte områdene overlapper også med sildens gyteområder (6203,6204 og 6306). Havforskningsinstituttet er klare på at det ikke må tildeles nye lisenser i dette området.

Utvidelse av TFO området på Møre

TFO området på Møre ble etablert ved TFO runden i 2006 og var i hovedsak begrenset av blokkene rundt Ormen Lange feltet. Områdets omfang var av en karakter som fiskerinæringen kunne "leve med".

TFO ordningen er omstridt og Riksrevisjonens rapport 1-2010, *Om forvaltningspraksis ved tildeling av utvinningstillatelse i petroleumssektoren*, retter sterk kritikk mot OED for ikke å ta hensyn til miljø- og fiskerihensyn ved utvidelser av TFO områder.

"Samlet er det derfor grunn til å stille spørsmål ved om miljø- og fiskerihensyn i tilstrekkelig grad blir tatt hensyn til når TFO- områdene utvides"

Norges Fiskarlag har tidligere krevd at ordningen med TFO burde avvikles, alternativt kun benyttes i modne områder. Direktoratet for Naturforvaltning definerer "modne områder" til å være "for eksempel at de fra før er petroleumsfaglig godt utredet, eller at det ikke har foregått leting i områdene på lang tid".

Møre og Romsdal Fiskarlag registrerer at ordningen med TFO benyttes i stadig større utstrekning for å inkludere nye blokker til eksisterende areal, og ikke alltid er basert på at området er modent. Dette fører til at både miljø- og fiskerihensyn blir lagt til side når områdene lyses ut.

Ved å legge ut områder i Norskehavet i en TFO-tildeling, neglisjeres helt de klare råd som kommer fra departementenes underliggende etater. Regjeringen går på tvers av en nylig vedtatt forvaltningsplan for området, der det ble besluttet at en ikke skulle utlyse nye konsesjoner på Mørebankene før forvaltningsplanen var oppdatert, senest i 2014.

Møre og Romsdal Fiskarlag mener dette beviser at Regjeringen likevel har til hensikt å lyse ut kontroversielle blokker. Det er bare et spørsmål om når dette skal skje.

Dette betyr at verdien av høringene som har vært gjennomført, både i forbindelse med TFO-ordningen og arbeidet med forvaltningsplanen for Norskehavet, samt de vedtak som ble fattet på denne bakgrunn, er "kastet på båten" til fordel for et høyt aktivitetsnivå i leitefasen.

Dette betyr også at de krav om å ta vare på biologisk viktige områder for gyting, viktige biologiske ressurser (sjøfugl og fisk som sjøfugl er avhengig av), samt andre miljøverdier, er krav som bare settes til andre næringer, og ikke til petroleumsindustrien. Eksempelvis har Mørebankene flere ganger blitt vurdert åpnet, men blitt trukket tilbake når det ble understreket hvilken betydning dette området har for norsk vårgytende sild.

Utvidelsen av TFO området i 2010 på Møre ble gjennomført mot klare miljø- og fiskerifaglige råd.

Møre og Romsdal Fiskarlag stiller seg undrende til at regjeringen ikke tar hensyn til fiskeriinteresser når regjeringen i flere sammenhenger (pressemeldinger, St.meldinger etc.) uttaler at en skal ha en forsvarlig oljepolitikk med hensyn på miljø og fiskeri. Dette var nettopp en av hovedgrunnene til at en besluttet å utarbeide forvaltningsplaner for alle havområdene på norsk sokkel innen 2015.

Under presentasjonen av forvaltningsplanen for Norskehavet uttalte regjeringen følgende:

"Forvaltningsplanen danner utgangspunkt for en robust, god og balansert forvaltning av Norskehavet, sier miljø- og utviklingsminister Erik Solheim. Jeg vil spesielt trekke frem at Mørebankene og korallrevene Sularevet og Iverryggen beskyttes mot ny oljevirkosomhet"

Til tross for klare politiske forsikringer om at dette sensitive området skulle "fredes" fram til 2014, opplever en nå altså at regjeringen har besluttet å tildele lisenser i nettopp dette området på Møre.

ARBEIDET MED SAMEKSISTENS

Møre og Romsdal Fiskarlag har hele tiden uttalt at en må få til en sameksistens mellom petroleumsindustrien og fiskerinæringen, og vi har tro på at dette skal la seg gjennomføre. En slik sameksistens fordrer at begge sider "spiller med reine kort".

For å få til en god sameksistens må næringene og forvaltningen ha respekt for hverandres interesser og behov. Alle sensitive områder må bli underlagt en god saksbehandling og reell høringsprosess. Utvidelsen av TFO områdene på Møre, og nå en tildeling midt i dette området, er enda et eksempel på at OED "overkjører" fiskeriinteressene og alle andre faglige råd.

Saken er ikke sendt ut på høring til fiskerinæringen, men er kun underlagt en intern høring i berørte departementer. Til tross for klare miljø- og fiskerifaglige råd mot utviding av TFO området på Møre, og tildeling av lisenser i dette området, har regjeringen ved OED åpnet for petroleumsaktivitet og tildelt lisenser på flere fiskerisensitive blokker på Møre. Etter vår mening er dette et klart tilbakesteg i arbeidet med å få til en sameksistens.

Møre og Romsdal Fiskarlag oppfatter dagens olje- og fiskeripolitikk slik at fiskerinæringens interesser kun blir ivaretatt i meldinger og "festtaler". Når det kommer til utøvende politikk blir fiskeriene ofret for oljeindustriens ønsker og krav.

Tildelingen av lisens 468B og lisens 583 er et klart eksempel på at **Forvaltningsplanen for Norskehavet** har svært lite betydning for fiskerinæringens interesser ved at det vernet Stortinget tilsluttet seg, tydeligvis ikke har noen særlig verdi.

Møre og Romsdal Fiskarlag har grunn til å stille spørsmål ved om Regjeringen har rettslig grunnlag for å tildele disse lisensene. Møre og Romsdal Fiskarlag ber om at lisensene 468B og lisens 583 trekkes tilbake og eventuelt behandles i en ordinær konsesjonsrunde.

Det bes også om en redegjørelse for hvilket politisk og rettslig grunnlag tildelingen av lisens 468B og lisens 583 bygger på.

Med vennlig hilsen
Møre og Romsdal Fiskarlag

Ole Morten Sørthe

Janita Arhaug

Kopi: Norges Fiskarlag
Fiskeridirektoratet
Mørebenken
Fiskebåtredernes Forbund
Samarbeidsrådet Sør
Samarbeidsrådet Nord